

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (pirmā palāta)

2018. gada 13. decembrī*

Apelācija – Prasība par zaudējumu atlīdzību – LESD 340. panta otrā daļa – Pārmērīgi ilga tiesvedība divās lietās Eiropas Savienības Vispārējā tiesā – Prasītājām iespējami nodarītā kaitējuma atlīdzināšana – Mantiskais kaitējums – Izdevumi par bankas garantiju – Cēloņsakarība – Nokavējuma procenti – Nemantisks kaitējums

Apvienotajās lietās C-138/17 P un C-146/17 P

par apelācijas sūdzībām atbilstoši Eiropas Savienības Tiesas statūtu 56. pantam, ko attiecīgi 2017. gada 17. un 22. martā iesniedza

Eiropas Savienība, ko pārstāv Eiropas Savienības Tiesa, kuru pārstāv *J. Inghelram* un *Á. M. Almendros Manzano*, pārstāvji (C-138/17 P),

apelācijas sūdzības iesniedzēja,

pārējās lietas dalībnieces:

Gascogne Sack Deutschland GmbH, iepriekš – *Sachsa Verpackung GmbH*, Vīda [*Wieda*] (Vācija),

Gascogne SA, Senpolledaksa [*Saint-Paul-lès-Dax*] (Francija),

ko pārstāv *F. Puel* un *E. Durand*, *avocats*,

prasītājas pirmajā instancē,

Eiropas Komisija, ko pārstāv *C. Urraca Caviedes*, *S. Noë* un *F. Erlbacher*, pārstāvji,

persona, kas iestājusies lietā pirmajā instancē,

un

Gascogne Sack Deutschland GmbH, Vīda,

Gascogne SA, Senpolledaksa,

ko pārstāv *F. Puel* un *E. Durand*, *avocats* (C-146/17 P),

apelācijas sūdzības iesniedzējas,

pārējās lietas dalībnieces:

* Tiesvedības valoda – franču.

Eiropas Savienība, ko pārstāv Eiropas Savienības Tiesa, kuru pārstāv *J. Inghelram* un *Á. M. Almendros Manzano*, pārstāvji,

atbildētāja pirmajā instancē,

Eiropas Komisija,

persona, kas iestājusies lietā pirmajā instancē,

TIESA (pirmā palāta)

šādā sastāvā: priekšsēdētāja vietniece *R. Silva de Lapuerta* [*R. Silva de Lapuerta*], kas pilda pirmās palātas priekšsēdētāja pienākumus (referente), tiesneši *Ž. K. Bonišo* [*J.-C. Bonichot*], *E. Regans* [*E. Regan*], *K. G. Fernlunds* [*C. G. Fernlund*] un *S. Rodins* [*S. Rodin*],

ģenerālvokāts: *N. Vāls* [*N. Wahl*],

sekretārs: *A. Kalots Eskobars* [*A. Calot Escobar*],

ņemot vērā rakstveida procesu,

noklausījusies ģenerālvokāta secinājumus 2018. gada 25. jūlija tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Ar savām attiecīgajām apelācijas sūdzībām Eiropas Savienība, no vienas puses, un *Gascogne Sack Deutschland GmbH*, kā arī *Gascogne SA*, no otras puses, lūdz daļēji atcelt Eiropas Savienības Vispārējās tiesas 2017. gada 10. janvāra spriedumu *Gascogne Sack Deutschland* un *Gascogne/Eiropas Savienība* (T-577/14, turpmāk tekstā – “pārsūdzētais spriedums”, EU:T:2017:1), ar kuru Vispārējā tiesa piesprieda Eiropas Savienībai maksāt *Gascogne* atlīdzību 47 064,33 EUR apmērā par mantisko kaitējumu, kas šai sabiedrībai radies saprātīga lietas izspriešanas termiņa pārkāpuma dēļ lietās, kurās taisīti 2011. gada 16. novembra spriedumi *Groupe Gascogne/Komisija* (T-72/06, nav publicēts, EU:T:2011:671) un *Sachsa Verpackung/Komisija* (T-79/06, nav publicēts, EU:T:2011:674) (turpmāk tekstā kopā – “lietas T-72/06 un T-79/06”), kā arī atlīdzību 5000 EUR apmērā *Gascogne Sack Deutschland* un atlīdzību 5000 EUR apmērā *Gascogne* par nemantisku kaitējumu, kas šīm sabiedrībām attiecīgi radies šī pārkāpuma dēļ, un pārējā daļā prasību noraidīja.

Tiesvedību priekšvēsture

- 2 Ar prasības pieteikumiem, kas Vispārējās tiesas kancelejā ir iesniegti 2006. gada 23. februārī, *Sachsa Verpackung GmbH*, kas šobrīd ir *Gascogne Sack Deutschland GmbH*, no vienas puses, un *Groupe Gascogne SA*, kas šobrīd ir *Gascogne*, no otras puses, katra cēla prasību par Komisijas 2005. gada 30. novembra Lēmumu C(2005) 4634 par [LESD 101.] panta piemērošanas procedūru (Lieta COMP/F/38.354 – Rūpnieciskie maisi) (turpmāk tekstā – “lēmums C(2005) 4634”). Prasības pieteikumos tās būtībā lūdza, lai Vispārējā tiesa šo lēmumu atceltu, ciktāl tas uz tām attiecas, vai pakārtoti – samazinātu tām uzliktā naudas soda apmēru.
- 3 Ar 2011. gada 16. novembra spriedumiem *Groupe Gascogne/Komisija* (T-72/06, nav publicēts, EU:T:2011:671) un *Sachsa Verpackung/Komisija* (T-79/06, nav publicēts, EU:T:2011:674) Vispārējā tiesa šīs prasības noraidīja.

- 4 Ar pieteikumiem, kas iesniegti 2012. gada 27. janvārī, *Gascogne Sack Deutschland* un *Groupe Gascogne* iesniedza apelācijas sūdzības par 2011. gada 16. novembra spriedumiem *Groupe Gascogne/Komisija* (T-72/06, nav publicēts, EU:T:2011:671) un *Sachsa Verpackung/Komisija* (T-79/06, nav publicēts, EU:T:2011:674).
- 5 Ar 2013. gada 26. novembra spriedumiem *Gascogne Sack Deutschland/Komisija* (C-40/12 P, EU:C:2013:768) un *Groupe Gascogne/Komisija* (C-58/12 P, EU:C:2013:770) Tiesa noraidīja šīs apelācijas sūdzības.

Tiesvedība Vispārējā tiesā un pārsūdzētais spriedums

- 6 Ar prasības pieteikumu, kas Vispārējās tiesas kancelejā iesniegts 2014. gada 4. augustā, *Gascogne Sack Deutschland* un *Gascogne* saskaņā ar LESD 268. pantu cēla prasību pret Eiropas Savienību, kuru pārstāv Eiropas Savienības Tiesa, par to zaudējumu atlīdzību, kuri, šīs sabiedrības ieskatā, tai esot nodarīti pārmērīgā tiesvedības ilguma dēļ Vispārējā tiesā lietās T-72/06 un T-79/06.
- 7 Pārsūdzētajā spriedumā Vispārējā tiesa nosprieda:

- “1) Eiropas Savienība, kuru pārstāv Eiropas Savienības Tiesa, samaksā *Gascogne* zaudējumu atlīdzību EUR 47 064,33 apmērā par ciesto mantisko kaitējumu, kas šai sabiedrībai radies sprieduma taisīšanas saprātīga termiņa pārkāpuma dēļ lietās [T-72/06 un T-79/06]. Šī zaudējumu atlīdzība jāpārvērtē, pieskaitot kompensācijas procentus, skaitot no 2014. gada 4. augusta līdz šā sprieduma pasludināšanai, gada inflācijas līmenī, kādu *Eurostat* (Eiropas Savienības Statistikas birojs) attiecīgajā periodā ir konstatējis dalībvalstī, kurā šī sabiedrība ir reģistrēta;
- 2) Savienība, kuru pārstāv Eiropas Savienības Tiesa, samaksā *Gascogne Sack Deutschland GmbH* zaudējumu atlīdzību EUR 5000 apmērā un *Gascogne* zaudējumu atlīdzību EUR 5000 apmērā par ciesto nemantisko kaitējumu, kas šīm sabiedrībām attiecīgi nodarīts sprieduma taisīšanas saprātīga termiņa pārkāpuma dēļ lietās T-72/06 un T-79/06;
- 3) katrai 1) un 2) punktā minētajai izmaksājamajai atlīdzībai pieskaita nokavējuma procentus, skaitot no šā sprieduma pasludināšanas dienas līdz pilnīgai samaksai, atbilstoši likmei, kādu ECB noteikusi savām galvenajām refinansēšanas operācijām, palielinot par diviem procentpunktiem;
- 4) prasību pārējā daļā noraidīt;
- 5) [Eiropas] Savienība, kuru pārstāv Eiropas Savienības Tiesa, sedz savus un atlīdzina *Gascogne Sack Deutschland* un *Gascogne* tiesāšanās izdevumus saistībā ar iebildi par nepieņemamību, attiecībā uz kuru ir izdots 2015. gada 2. februāra rikojums *Gascogne Sack Deutschland* un *Gascogne/Eiropas Savienība* (T-577/14, nav publicēts, EU:T:2015:80);
- 6) *Gascogne Sack Deutschland* un *Gascogne*, no vienas puses, un [Eiropas] Savienība, kuru pārstāv Eiropas Savienības Tiesa, no otras puses, sedz savus tiesāšanās izdevumus saistībā ar prasībām, par kurām ir pasludināts šis spriedums;
- 7) Eiropas Komisija sedz savus tiesāšanās izdevumus pati.”

Lietas dalībnieku prasījumi

- 8 Apelācijas sūdzībā lietā C-138/17 P Eiropas Savienības prasījumi Tiesai ir šādi:
 - atcelt pārsūdzētā sprieduma rezolutīvās daļas 1) punktu;

- noraidīt kā nepamatotu *Gascoigne Sack Deutschland* un *Gascoigne* pirmajā instancē izvirzīto prasījumu, ar kuru tiek lūgts atlīdzināt summu 187 571 EUR apmērā par iespējami nodarītajiem zaudējumiem, kas radušies, ilgāk par saprātīgu termiņu veicot papildu maksājumus par bankas garantiju, un
 - piespriest *Gascoigne Sack Deutschland* un *Gascoigne* atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.
- 9 *Gascoigne Sack Deutschland* un *Gascoigne* prasījumi Tiesai ir šādi:
- apelācijas sūdzību noraidīt un
 - piespriest apelācijas sūdzības iesniedzējai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.
- 10 Eiropas Komisija lūdz Tiesu apelācijas sūdzību pilnībā apmierināt.
- 11 Apelācijas sūdzībā lietā C-146/17 P *Gascoigne Sack Deutschland* un *Gascoigne* prasījumi Tiesai ir šādi:
- daļēji atcelt pārsūdzēto spriedumu;
 - taisīt galīgo spriedumu par mantiskā un nemantiskā kaitējuma, kas nodarīts apelācijas sūdzības iesniedzējām, finansiālu atlīdzināšanu, īstenojot Tiesas neierobežoto kompetenci un atbilstoši apelācijas sūdzības iesniedzēju prasījumiem, un
 - piespriest Eiropas Savienībai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.
- 12 Eiropas Savienības prasījumi Tiesai ir šādi:
- noraidīt apelācijas sūdzību kā daļēji nepieņemamu un daļēji nepamatotu un katrā ziņā kā nepamatotu;
 - piespriest apelācijas sūdzību iesniedzējām atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.
- 13 Ar Tiesas pirmās palātas priekšsēdētāja 2018. gada 17. aprīļa lēmumu lietas C-138/17 P un C-146/17 P tika apvienotas secinājumu sniegšanai un sprieduma taisīšanai.

Par apelācijas sūdzībām

- 14 Apelācijas sūdzības pamatošanai lietā C-138/17 P Eiropas Savienība izvirza trīs pamatus.
- 15 Apelācijas sūdzība lietā C-146/17 P ir balstīta uz septiņiem pamatiem.

Par pirmo apelācijas sūdzības pamatu lietā C-138/17 P

Lietas dalībnieku argumenti

- 16 Ar pirmo pamatu Eiropas Savienība, kas ir apelācijas sūdzības iesniedzēja lietā C-138/17 P, apgalvo, ka, uzskatot, ka pastāv pietiekami tieša cēloņsakarība starp saprātīga lietas izspriešanas termiņa pārkāpumu lietās T-72/06 un T-79/06 un *Gascoigne* ciestajiem zaudējumiem bankas garantijas izmaksu maksāšanas dēļ laikposmā, kas atbilst šī saprātīgā termiņa pārsniegšanai, Vispārējā tiesa esot pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā, interpretējot jēdzienu “cēloņsakarība”.

- 17 Konkrēti, Eiropas Savienība uzskata, ka Vispārējā tiesa ir pamatojusies uz kļūdainu premisu, saskaņā ar kuru izvēle sniegt bankas garantiju tiek izdarīta vienā vienīgā brīdī, proti, “sākotnējās izvēles” sniegt šo garantiju brīdī. Taču, tā kā pienākums maksāt naudas sodu pastāvēja visā tiesvedības Savienības tiesās laikā un pat šo laiku pārsniedza, jo naudas sods netika atcelts, prasītājam pirmajā instancē bija iespēja samaksāt naudas sodu un tādējādi izpildīt tām šai ziņā uzlikto pienākumu. Tā kā šīm prasītājam bija iespēja jebkurā brīdī samaksāt naudas sodu, to izvēle šo samaksu aizstāt ar bankas garantiju bija turpināta izvēle, ko tās izdarīja visā tiesvedības laikā. Tādējādi noteicošais bankas garantijas izdevumu samaksas faktors slēpjas prasītāju pašu izvēlē nemaksāt naudas sodu un šo maksājumu aizstāt ar bankas garantiju, nevis saprātīga lietas izspriešanas termiņa pārkāpumā.
- 18 Komisija pievienojas Eiropas Savienības izvirzītajiem argumentiem.
- 19 *Gascogne Sack Deutschland* un *Gascogne*, kas ir atbildētājas apelācijas tiesvedībā C-138/17 P, apgalvo, pirmkārt, ka Vispārējā tiesa šajā lietā pamatoti nepiemēroja judikatūru, kas izriet it īpaši no 2005. gada 21. aprīļa sprieduma *Holcim (Deutschland)*/Komisija (T-28/03, EU:T:2005:139, 121.–123. punkts), kā arī no 2007. gada 12. decembra rīkojuma *Atlantic Container Line u.c./Komisija* (T-113/04, nav publicēts, EU:T:2007:377, 39. un 40. punkts), jo fakti šajā lietā būtiski atšķiras no faktiem lietās, uz kurām attiecas šī judikatūra, kā Vispārējā tiesa konstatēja pārsūdzētā sprieduma 121. punktā, un, otrkārt, ka šajā spriedumā juridiski pietiekami tika konstatēts, ka pastāv cēloņsakarība starp Vispārējās tiesas pieļauto pārkāpumu un *Gascogne* ciesto kaitējumu.
- 20 Turklāt *Gascogne Sack Deutschland* un *Gascogne* uzsver, ka fakts, ka Eiropas Savienība apšaubā pašu atlīdzināšanas principu, noraidot jebkādu to ciestā kaitējuma daļu, lai gan Tiesa savos 2013. gada 26. novembra spriedumos *Gascogne Sack Deutschland*/Komisija (C-40/12 P, EU:C:2013:768) un *Groupe Gascogne*/Komisija (C-58/12 P, EU:C:2013:770) pati ir atzinusi gan to, ka tiesvedības ilgums ir bijis pārmērīgs, gan principa par kaitējuma, kas izriet no šī ilguma, pastāvēšanu, kas esot “procedūras ļaunprātīga izmantošana”.
- 21 Līdz ar to *Gascogne Sack Deutschland* un *Gascogne* lūdz šo pamatu noraidīt.

Tiesas vērtējums

- 22 Jāatgādina, kā Tiesa jau ir uzsvērusi, ka LESD 340. panta otrajā daļā paredzētais nosacījums par cēloņsakarību attiecas uz pietiekami tiešas cēloņsakarības pastāvēšanu starp Savienības iestāžu rīcību un zaudējumiem, un pierādīšanas pienākums par šīs cēloņsakarības pastāvēšanu ir prasītājam tādējādi, ka pārmestajai rīcībai ir jābūt noteicošajam zaudējumu cēlonim (rīkojums, 2011. gada 31. marts, *Mauerhofer*/Komisija, C-433/10 P, nav publicēts, EU:C:2011:204, 127. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 23 Tādējādi jāpārbauda, vai saprātīga lietas izspriešanas termiņa pārkāpums lietās T-72/06 un T-79/06 ir noteicošais cēlonis attiecībā uz zaudējumiem, kuri izriet no bankas garantijas izdevumu samaksas laikposmā, kas atbilst šī termiņa pārsniegšanai, lai noteiktu, vai pastāv tieša cēloņsakarība starp Eiropas Savienības Tiesai pārmesto rīcību un apgalvotajiem zaudējumiem.
- 24 Šajā ziņā jānorāda, ka prasībā par zaudējumu atlīdzību, kas celta pret Komisiju par prasītāju izdevumu par garantiju atlīdzināšanu nolūkā panākt, lai tiktu apturēta attiecīgo lēmumu par izmaksāto kompensāciju atgūšanu – kas ir lēmumi, kuri vēlāk tika atcelti, – piemērošana, Tiesa ir nospriedusi, ka tad, ja papildus lēmumam, ar kuru uzliek naudas sodu, pastāv iespēja sniegt garantiju minētā maksājuma un kavējuma procentu nodrošināšanai, gaidot pret šo lēmumu celtas prasības iznākumu, zaudējumi, ko veido garantijas izmaksas, izriet nevis no minētā lēmuma, bet no ieinteresētās personas pašas izvēles nodrošināt garantiju, nevis tūlīt izpildīt atmaksāšanas pienākumu. Šādos apstākļos Tiesa

nosprieda, ka nepastāv nekāda tieša cēloņsakarība starp Komisijai pārņemto rīcību un apgalvotajiem zaudējumiem (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2013. gada 28. februāris, *Inalca un Cremonini/Komisija*, C-460/09 P, EU:C:2013:111, 118. un 120. punkts).

- 25 Pārsūdzētā sprieduma 121. punktā Vispārējā tiesa nosprieda, ka saistību starp faktu, ka lietās T-72/06 un T-79/06 lietas izspriešanas saprātīgs termiņš tika pārsniegts, un bankas garantijas izdevumu maksāšanu pārsniegšanas periodam atbilstošajā laikposmā nevar uzskatīt par pārtrauktu ar *Gascoigne* sākotnējo lēmumu uzreiz nemaksāt ar Lēmumu C(2005) 4634 uzlikto naudas sodu un iesniegt bankas garantiju.
- 26 It īpaši, kā izriet no pārsūdzētā sprieduma 119. un 120. punkta, divi apstākļi, uz kuriem Vispārējā tiesa pamatojās, lai nonāktu pie šī sprieduma 121. punktā minētā secinājuma, ir, pirmkārt, tas, ka brīdī, kad *Gascoigne* iesniedza bankas garantiju, nevarēja paredzēt to, ka tiks pārkāpts sprieduma taisīšanas saprātīgais termiņš, un šī sabiedrība varēja pamatoti sagaidīt, ka tās prasību izskatīs saprātīgā termiņā, un, otrkārt, tas, ka sprieduma taisīšanas saprātīga termiņa pārkāpšana notika vēlāk, pēc *Gascoigne* sākotnējās izvēles iesniegt bankas garantiju.
- 27 Taču abiem pārsūdzētā sprieduma 119. un 120. punktā Vispārējās tiesas minētajiem apstākļiem nevar būt nozīmes, lai uzskatītu, ka cēloņsakarība starp lietas izspriešanas saprātīga termiņa pārkāpumu lietās T-72/06 un T-79/06 un *Gascoigne* nodarītajiem zaudējumiem bankas garantijas izdevumu maksāšanas šī termiņa pārsniegšanai atbilstošajā laikposmā dēļ nevar būt tikusi pārtraukta ar šī uzņēmuma izvēli iesniegt šo garantiju.
- 28 Tas tā būtu tikai tad, ja bankas garantijas saglabāšanai būtu obligāts raksturs tādējādi, ka uzņēmumam, kas cēlis prasību par Komisijas lēmumu, ar kuru tam uzlikts naudas sods, un kas ir izvēlējis sniegt bankas garantiju, lai neizpildītu šo lēmumu nekavējoties, nebūtu tiesību pirms sprieduma par šo prasību pasludināšanas samaksāt naudas sodu un izbeigt iesniegto bankas garantiju.
- 29 Kā ģenerāladvokāts ir norādījis secinājumā 37., 49. un 50. punktā, gan bankas garantijas iesniegšana, gan tās saglabāšana ir attiecīgā uzņēmuma brīva izvēle, ņemot vērā savas finansiālās intereses. Nekas Savienības tiesībās šim uzņēmumam neliedz jebkurā brīdī izbeigt tā sniegto bankas garantiju un samaksāt uzlikto naudas sodu, ja, ņemot vērā apstākļu attīstību salīdzinājumā ar tiem apstākļiem, kas pastāvēja šīs garantijas sniegšanas brīdī, minētais uzņēmums uzskata, ka šis variants ir tam izdevīgāks. Tā tas varētu būt it īpaši tad, ja tiesvedības gaita Vispārējā tiesā attiecīgajam uzņēmumam liek domāt, ka spriedums tiks pasludināts vēlākā datumā, nekā tas sākotnēji paredzēja, un ka līdz ar to bankas garantijas izmaksas būs augstākas par šīs garantijas sniegšanas brīdī tā sākotnēji paredzētajām.
- 30 Šajā gadījumā, ņemot vērā to, ka, pirmkārt, 2009. gada septembrī, proti, 43 mēnešus pēc prasības pieteikumu iesniegšanas lietās T-72/06 un T-79/06, vēl pat nebija uzsākta tiesvedības mutvārdu daļa, kā izriet no pārsūdzētā sprieduma 63. punktā Vispārējās tiesas izdarītā konstatējuma, un ka, otrkārt, termiņš, kuru *Gascoigne* pati savā prasības pieteikumā pirmajā instancē uzskatīja par parasto lietas izskatīšanas termiņu prasībām atcelt tiesību aktu konkurences lietās, ir tieši 43 mēneši, jāatzīst, ka vēlākais 2009. gada septembrī *Gascoigne* nevarēja nezināt, ka tiesvedības ilgums šajās lietās būtiski pārsniegs tās sākotnēji paredzēto, un ka tā varēja pārskatīt to, vai ir lietderīgi saglabāt bankas garantiju, ņemot vērā papildu izmaksas, ko šīs garantijas saglabāšana varētu prasīt.
- 31 Šādos apstākļos lietas izspriešanas saprātīga termiņa pārkāpums lietās T-72/06 un T-79/06 nevar būt noteicošais cēlonis zaudējumiem, ko *Gascoigne* cieta bankas garantijas izdevumu maksāšanas dēļ šī termiņa pārsniegšanai atbilstošajā laikposmā. Kā ģenerāladvokāts ir norādījis secinājumā 58. punktā, šie zaudējumi izriet no pašas *Gascoigne* izvēles saglabāt bankas garantiju visā šo lietu tiesvedības laikā, neraugoties uz tās radītajām finansiālajām sekām.

- 32 No iepriekš minētajiem apsvērumiem izriet, ka, uzskatot, ka pastāv pietiekami tieša cēloņsakarība starp saprātīga lietas izspriešanas termiņa pārkāpumu lietās T-72/06 un T-79/06 un *Gascogne* ciestajiem zaudējumiem bankas garantijas izmaksu dēļ maksāšanas laikposmā, kas atbilst šī saprātīgā termiņa pārsniegšanai, Vispārējā tiesa ir pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā, interpretējot jēdzienu “cēloņsakarība”.
- 33 Visbeidzot, atbildētāju argumentācija, ka lietā C-138/17 P apelācijas sūdzības iesniedzējas rīcība varētu tikt kvalificēta kā “procedūras ļaunprātīga izmantošana”, nevar likt apšaubīt šo vērtējumu.
- 34 Lai gan 2013. gada 26. novembra spriedumos *Gascogne Sack Deutschland*/Komisija (C-40/12 P, EU:C:2013:768, 102. punkts) un *Groupe Gascogne*/Komisija (C-58/12 P, EU:C:2013:770, 96. punkts) Tiesa konstatēja, ka Vispārējā tiesa nav ievērojusi prasības, kas saistītas ar lietas izspriešanas saprātīga termiņa ievērošanu lietās T-72/06 un T-79/06, tomēr, kā to norāda ģenerāladvokāts secinājumu 60. punktā un pretēji atbildētāju apgalvotajam, šajos spriedumos Tiesa tomēr nav atzinusi, ka pastāvētu kaitējums, kas izriet no šāda pārkāpuma.
- 35 Gluži pretēji – Tiesa nosprieda, ka prasība atlīdzināt kaitējumu, ko radījis tas, ka Vispārējā tiesa nav ievērojusi saprātīgu lietas iztiesāšanas termiņu, jāceļ pašā Vispārējā tiesā, un ka šai tiesai jānosaka gan apgalvoto zaudējumu faktiskā pastāvēšana, gan tās cēloņsakarība ar strīdīgās tiesvedības pārmērīgo ilgumu, pārbaudot šajā nolūkā sniegtos pierādījumus (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2013. gada 26. novembris, *Gascogne Sack Deutschland*/Komisija, C-40/12 P, EU:C:2013:768, 90. un 94. punkts, kā arī 2013. gada 26. novembris, *Groupe Gascogne*/Komisija, C-58/12 P, EU:C:2013:770, 84. un 88. punkts).
- 36 Līdz ar to, tā kā šis pamats ir jāpieņem, ir jāatceļ pārsūdzētā sprieduma rezolutīvās daļas 1) punkts un nav jālemj par otro un trešo pamatu, ko Eiropas Savienība ir izvirzījusi savas apelācijas sūdzības pamatošanai lietā C-138/17 P.

Par pirmajiem trīs apelācijas sūdzības pamatiem lietā C-146/17 P

- 37 Ar pirmo līdz trešo apelācijas sūdzības pamatu lietā C-146/17 P tiek apgalvots, ka Vispārējā tiesa ir pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā, interpretējot un piemērojot aizliegumu lemt *ultra petita*, izmantojusi divkāršu pretrunīgu pamatojumu attiecībā uz cietā mantiskā kaitējuma atlīdzināšanu, kā arī pārkāpusi apelācijas sūdzības iesniedzēju tiesības uz aizstāvību.
- 38 Tā kā šie pamati ir saistīti ar tās atlīdzības apmēru, ko Vispārējā tiesa piešķīra par mantisko kaitējumu, kuru *Gascogne* cieta tāpēc, ka laikposmā, kas pārsniedza lietas izspriešanas saprātīgu termiņu, tai bija jāmaksā bankas garantijas izdevumi, un tā kā – kā izriet no šā sprieduma 36. punkta – pārsūdzētā sprieduma rezolutīvās daļas 1) punkts ir atcelts, šie pamati vairs nav jāizskata.

Par ceturto un piekto apelācijas sūdzības pamatu lietā C-146/17 P

Lietas dalībnieku argumenti

- 39 Ar ceturto apelācijas sūdzības pamatu *Gascogne Sack Deutschland* un *Gascogne*, kas ir apelācijas sūdzības iesniedzējas lietā C-146/17 P, apgalvo, ka, atzīstot, ka jāapmierina to prasība par zaudējumu atlīdzināšanu attiecībā uz morālo kaitējumu, pamatojoties uz to, ka saskaņā ar Tiesas judikatūru, kas izriet no 2013. gada 26. novembra spriedumiem *Gascogne Sack Deutschland*/Komisija (C-40/12 P, EU:C:2013:768) un *Groupe Gascogne*/Komisija (C-58/12 P, EU:C:2013:770), Savienības tiesa, kurā ir celta prasība par zaudējumu atlīdzību, nevar apšaubīt naudas soda summu pienākuma izpriešēti lietu saprātīgā termiņā pārkāpuma dēļ, Vispārējā tiesa ir pieļāvusi acīmredzamu kļūdu tiesību piemērošanā, interpretējot šo judikatūru.

- 40 Apelācijas sūdzības iesniedzēju ieskatā, no šā sprieduma 39. punktā minētajiem Tiesas spriedumiem izriet, ka pārmērīgais tiesvedības Vispārējā tiesā ilgums nav tāds, kas ļautu atcelt vai samazināt naudas sodu neierobežotas kompetences prasībās, jo ar šo ilgumu saistītā kaitējuma atlīdzībai ir jābūt *ad hoc* procedūras priekšmetam, ciktāl pārmērīgais ilgums ir neatkarīgs no tā, kas bija pamatā sankcijai. Tādējādi šie spriedumu nenosaka nekādu saikni starp tās atlīdzības apmēru, kura prasības par zaudējumu atlīdzību ietvaros var tikt piešķirta tiesvedības Vispārējā tiesā pārmērīgā ilguma dēļ, un tā naudas soda apmēru, kas uzlikts pret konkurenci vērsto darbību dēļ. Tieši pretēji – šajos spriedumos Tiesas ieņemtās nostājas pats pamats ir “absolūti necaurīdīgā robeža” starp šiem diviem elementiem.
- 41 Ar piekto pamatu *Gascogne Sack Deutschland* un *Gascogne* uzskata, ka, atsakoties apmierināt to prasību atlīdzināt ciesto nemantisko kaitējumu ar pamatojumu, ka, ņemot vērā tā apmēru, šāda atlīdzinājuma piešķiršana nozīmētu tām uzliktā naudas soda apmēra apšaubīšanu, Vispārējā tiesa ir atņēmusi lietderīgo iedarbību un pārkāpusi LESD 256. panta 1. punktu un 340. panta 2. punktu, kuru mērķis tieši ir iedibināt efektīvu tiesību aizsardzības līdzekli Savienības iestāžu nodarītā kaitējuma – it īpaši tāda, ko radījis tiesvedības Savienības tiesā pārmērīgais ilgums – upuriem un ļaut tiem saņemt atbilstošu un pilnīgu ciesto zaudējumu atlīdzību, kā arī tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību.
- 42 Eiropas Savienība, kas ir atbildētāja attiecībā uz apelācijas sūdzību lietā C-146/17 P, apgalvo, ka šie pamati ir neefektīvi un katrā ziņā nepamatoti.

Tiesas vērtējums

- 43 Ar ceturto un piekto pamatu apelācijas sūdzības iesniedzējas apstrīd pārsūdzētā sprieduma 163. punktā Vispārējās tiesas veikto vērtējumu.
- 44 Kā izriet no pārsūdzētā sprieduma 155.–165. punkta, šis vērtējums ir šā sprieduma *ad abundantiam* motīvs, jo Vispārējās tiesas lēmums neapmierināt prasījumu par zaudējumu atlīdzību 500 000 EUR apmērā par ciesto nemantisko kaitējumu ir pietiekami pamatots minētā sprieduma 160. punktā, kura saturu apelācijas sūdzības iesniedzējas neapstrīd.
- 45 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru iebildumi pret Vispārējās tiesas nolēmumā ietvertajiem *ad abundantiam* motīviem nevar būt iemesls šī lēmuma atcelšanai un tādēļ ir neefektīvi (spriedums, 2016. gada 14. decembris, *SV Capital/ĒBI*, C-577/15 P, EU:C:2016:947, 65. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 46 Tādējādi ceturtais un piektais pamats ir jānoraida kā neefektīvi.

Par sesto apelācijas sūdzības pamatu lietā C-146/17 P

Lietas dalībnieku argumenti

- 47 Ar sesto pamatu *Gascogne Sack Deutschland* un *Gascogne* apgalvo, ka, Vispārējā tiesa ir nonākusi formālā pretrunā pati sev, piešķirot katrai no tām kompensāciju 5000 EUR apmērā par nodarīto nemantisko kaitējumu, lai gan Vispārējā tiesa, pirmkārt, uzskatīja, ka nemantiskā kaitējuma atlīdzināšana nevar, pat daļēji, likt apšaubīt Komisijas piemērotā naudas soda apmēru, un, otrkārt, skaidri atzina, ka apelācijas sūdzības iesniedzējām ir nodarīts nemantisks kaitējums, kurš, kā norādīts pārsūdzētā sprieduma 165. punktā, ir jāatlīdzina atbilstoši “saprātīgā termiņa pārkāpuma apmēram” un “šīs prasības efektivitātei”.
- 48 Eiropas Savienība uzskata, ka šis pamats ir neefektīvs un katrā ziņā nepamatots.

Tiesas vērtējums

- 49 Ar sesto pamatu apelācijas sūdzības iesniedzējas apgalvo, ka pārsūdzētā sprieduma pamatojums divos aspektos ir pretrunīgs.
- 50 Runājot par, pirmkārt, argumentiem, ka pastāvot pretruna starp pārsūdzētā sprieduma 161.–164. punktu, no vienas puses, un šā sprieduma 165. punktu, no otras puses, ir pietiekami norādīt, ka tā rezolutīvā daļa attiecībā uz atlīdzības summas, kas mazāka par 500 000 EUR, piešķiršanu apelācijas sūdzības iesniedzējām, kā izriet no šā sprieduma 44. punkta, ir pietiekami pamatots ar pārsūdzētā sprieduma 160. punktu. Tādējādi šie argumenti, kuru mērķis ir apstrīdēt pārsūdzētā sprieduma 161.–165. punktu, ir neefektīvi un tādējādi atbilstoši šā sprieduma 45. punktā minētajai judikatūrai ir jānoraida.
- 51 Runājot par, otrkārt, argumentu, ka pastāvot pretruna pārsūdzētā sprieduma 165. punktā, jānorāda, ka tas, ka atlīdzība, kuru Vispārējā tiesa piesprieda par nemantisko kaitējumu, kuru apelācijas sūdzības iesniedzējas cieta nenoteiktības dēļ attiecībā uz pieņemamo lēmumu plānošanu un sabiedrību pārvaldīšanu, ir tikai 5000 EUR, neizslēdz to, ka Vispārējā tiesa ir ņēmusi vērā saprātīga lietas izspiešanas termiņa neievērošanas apjomu un šīs prasības efektivitāti.
- 52 Tādējādi pārsūdzētā sprieduma 165. punktā nav ietverta nekāda pretruna.
- 53 Līdz ar to sestais pamats ir jānoraida kā daļēji neefektīvs un daļēji nepamatots.

Par septīto apelācijas sūdzības pamatu lietā C-146/17 P

Lietas dalībnieku argumenti

- 54 Ar septīto pamatu *Gascoigne Sack Deutschland* un *Gascoigne* apgalvo, ka Vispārējā tiesa, tikai uzskatīdama, bez jebkādiem pamatojošiem pierādījumiem, pirmkārt, pārsūdzētā sprieduma 154. punktā, ka “ar konstatējumu [..], ka ir noticis sprieduma taisīšanas saprātīga termiņa pārkāpums, ņemot vērā šā pārkāpuma mērķi un smagumu, ir pietiekami, lai labotu [norādīto] reputācijas aizskārumu”, un, otrkārt, pārsūdzētā sprieduma 165. punktā, ka “atlīdzība EUR 5000 apmērā, kas piešķirta katrai no prasītājām, ir uzskatāma par atbilstošu kompensāciju par kaitējumu, kurš tām nodarīts tādēļ, ka tās laikā, kad noritēja tiesvedība [..], ir ilgstoši atradušās neskaidrā situācijā”, nepārprotami neesot izpildījusi savu pienākumu norādīt pamatojumu.
- 55 Eiropas Savienība lūdz šo pamatu noraidīt.

Tiesas vērtējums

- 56 Ar septīto pamatu apelācijas sūdzības iesniedzējas Vispārējai tiesai pārmet, ka tā pārsūdzēto spriedumu neesot pietiekami pamatojusi.
- 57 Attiecībā uz, pirmām kārtām, iebildumu, ar kuru tiek apšaubīts pārsūdzētā sprieduma 154. punkts: no minētā sprieduma 151.–154. punkta par apelācijas sūdzības iesniedzēju apgalvoto reputācijas aizskārumu un it īpaši no šī paša sprieduma 154. punktā izmantotā formulējuma “katrā ziņā” izriet, ka šajā pēdējā punktā ietvertais vērtējums ir *ad abundantiam* motīvs, jo pārsūdzētā sprieduma 153. punktā izklāstītais motīvs ir pietiekams, lai noraidītu prasību atlīdzināt šādu apgalvoto reputācijas aizskārumu.
- 58 Atbilstoši šā sprieduma 45. punktā minētajai judikatūrai šis iebildums tādējādi ir neefektīvs un līdz ar to ir jānoraida.

- 59 Otrām kārtām, saistībā ar iebildumu, ar kuru tiek apstrīdēts pārsūdzētā sprieduma 165. punkts, ir jāatgādina, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru sprieduma pamatojumā skaidri un nepārprotami ir jābūt ietvertai Vispārējās tiesas argumentācijai, lai ieinteresētās personas varētu uzzināt pieņemtā lēmuma pamatojumu un lai Tiesa varētu veikt savu tiesas kontroli (spriedums, 2009. gada 2. aprīlis, *France Télécom/Komisija*, C-202/07 P, EU:C:2009:214, 29. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 60 Turklāt jāatgādina, ka īpašajā prasību par zaudējumu atlīdzību kontekstā Tiesa ir atkārtoti nospriedusi – ja Vispārējā tiesa ir konstatējusi, ka ir nodarīts kaitējums, tikai tās kompetencē ir prasības robežās noteikt šī kaitējuma atlīdzinājuma veidu un apmēru. Tomēr, lai Tiesa varētu veikt savu tiesas pārbaudi attiecībā uz Vispārējās tiesas spriedumiem, tiem ir jābūt pietiekami pamatotiem un attiecībā uz kaitējuma novērtēšanu tajos ir jānorāda kritēriji, kas tiek ņemti vērā, nosakot ieturamās summas apmēru (spriedums, 2017. gada 30. maijs, *Safa Nicu Sepahan/Padome*, C-45/15 P, EU:C:2017:402, 50. un 51. punkts, kā arī tajos minētā judikatūra).
- 61 Kā ģenerālvokāts ir norādījis secinājumu 100. punktā, Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 147.–157. punktā ir vispirms pietiekami norādījusi iemeslus, kas tai likuši uzskatīt, ka noteikti apelācijas sūdzības iesniedzēju norādītā nemantiskā kaitējuma veidi ir to pienācīgi pierādīti, bet citi nav pierādīti. Turpinājumā, pārsūdzētā sprieduma 158. punktā Vispārējā tiesa ir norādījusi, ka šīs lietas apstākļos konstatētais nemantiskais kaitējums, proti, kaitējums, kas radies ilglaicīgas neskaidras situācijas dēļ, kurā apelācijas sūdzības iesniedzējas bija nostādītas tiesvedības laikā lietās T-72/06 un T-79/06, pilnībā netiek labots ar konstatējumu, ka ir noticis lietas izspriešanas saprātīga termiņa pārkāpums. Visbeidzot, pārsūdzētā sprieduma 159.–164. punktā Vispārējā tiesa norādīja kritērijus, kurus tā bija ņēmusi vērā, nosakot atlīdzības summu.
- 62 Šādos apstākļos apelācijas sūdzības iesniedzējas Vispārējai tiesai nevar pārnest, ka tā nav izpildījusi savu pienākumu norādīt pamatojumu, kad tā pārsūdzētā sprieduma 165. punktā nosprieda, ka katrai no apelācijas sūdzības iesniedzējam piešķirtā atlīdzība 5000 EUR apmērā, ņemot vērā it īpaši lietas izspriešanas saprātīgā termiņa pārkāpuma apjomu, to rīcību, nepieciešamību nodrošināt konkurences tiesību normu ievērošanu un prasības pirmajā instancē efektivitāti, ir atbilstoša atlīdzība par kaitējumu, ko tās cietušas ilglaicīgas neskaidras situācijas dēļ, kurā tās atradās attiecīgi tiesvedības laikā lietās T-72/06 un T-79/06.
- 63 Līdz ar to septītais pamats ir jānoraida kā daļēji nepieņemams un kā daļēji nepamatots.
- 64 No visiem iepriekš minētajiem apsvērumiem izriet, ka apelācijas sūdzība lietā C-146/17 P ir jānoraida pilnībā.

Par prasību Vispārējā tiesā

- 65 Atbilstoši Eiropas Savienības Tiesas statūtu 61. panta pirmajai daļai gadījumā, ja apelācijas sūdzība ir pamatota, Tiesa atceļ Vispārējās tiesas nolēmumu. Tā var pati pieņemt galīgo spriedumu attiecīgajā lietā, ja to ļauj tiesvedības stadija, vai nodot lietu atpakaļ sprieduma pieņemšanai Vispārējā tiesā.
- 66 Šajā lietā Tiesa uzskata, ka tai ir jāpieņem galīgais spriedums attiecībā uz *Gascogne Sack Deutschland* un *Gascogne* Vispārējā tiesā celto prasību par zaudējumu atlīdzību, ciktāl tās mērķis ir panākt, ka tiek atlīdzināti zaudējumi, ko radījusi bankas garantijas izdevumu samaksa par laiku, kurš pārsniedz lietas izspriešanas saprātīgu termiņu lietās T-72/06 un T-79/06.
- 67 Šajā ziņā ir jānorāda, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru Savienības ārpuslīgumiskās atbildības iestāšanās LESD 340. panta otrās daļas izpratnē ir atkarīga no tā, vai ir izpildīti visi nosacījumi, proti, Savienības iestādei pārņemta rīcība ir prettiesiska, zaudējumi ir reāli un pastāv cēloņsakarība starp

iestādes rīcību un apgalvoto kaitējumu (spriedums, 2016. gada 20. septembris, *Ledra Advertising u.c./Komisija un ECB*, no C-8/15 P līdz C-10/15 P, EU:C:2016:701, 64. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).

- 68 Kā Vispārējā tiesa ir atgādinājusi pārsūdzētā sprieduma 53. punktā, ja kāds no šiem nosacījumiem nav izpildīts, prasība jānoraida kopumā un nav jāpārbauda, vai ir izpildīti pārējie Savienības ārpuslīgumiskās atbildības nosacījumi (spriedums, 1999. gada 14. oktobris, *Atlanta/Eiropas Kopiena*, C-104/97 P, EU:C:1999:498, 65. punkts un tajā minētā judikatūra). Turklāt Savienības tiesai šie nosacījumi nav jāizvērtē kādā noteiktā secībā (spriedums, 2010. gada 18. marts, *Trubowest Handel un Makarov/Padome un Komisija*, C-419/08 P, EU:C:2010:147, 42. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).
- 69 Šā sprieduma 22.–32. punktā minēto iemeslu dēļ *Gascogne Sack Deutschland* un *Gascogne* Vispārējā tiesā celtā prasība par zaudējumu atlīdzību, ciktāl tā ir vērsta uz to, lai panāktu, ka tiek atlīdzināta summa 187 571 EUR apmērā par apgalvoto mantisko kaitējumu, kuru radījusi bankas garantijas izdevumu samaksa par laiku, kas pārsniedz lietas izspriešanas saprātīgu termiņu lietās T-72/06 un T-79/06, ir jānoraida.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 70 Atbilstoši Tiesas Reglamenta 184. panta 2. punktam, ja apelācija ir pamatota un Tiesa lietā taisa galīgo spriedumu, Tiesa lemj par tiesāšanās izdevumiem.
- 71 Atbilstoši šī reglamenta 138. panta 1. punktam, kas piemērojams apelācijas tiesvedībā, pamatojoties uz minētā reglamenta 184. panta 1. punktu, lietas dalībniekam, kuram spriedums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram spriedums ir labvēlīgs.
- 72 Tā kā Eiropas Savienība ir prasījusi piespriezt *Gascogne Sack Deutschland* un *Gascogne* atlīdzināt tiesāšanās izdevumus un tā kā šīm sabiedrībām spriedums ir nelabvēlīgs gan apelācijas tiesvedībā lietā C-138/17 P, gan lietā C-146/17 P, tām jāpiespriež segt savus, kā arī atlīdzināt Eiropas Savienības tiesāšanās izdevumus saistībā ar šīm divām apelācijas tiesvedībām.
- 73 Atbilstoši Reglamenta 138. panta 3. punktam Eiropas Savienība, no vienas puses, un *Gascogne Sack Deutschland* un *Gascogne*, no otras puses, savus tiesāšanās izdevumus, kas attiecas uz tiesvedību pirmajā instancē, sedz pašas.
- 74 Atbilstoši Reglamenta 140. panta 1. punktam, kurš saskaņā ar šī reglamenta 184. panta 1. punktu arī ir piemērojams apelācijas tiesvedībā, dalībvalstis un iestādes, kas iestājušās lietā, sedz savus tiesāšanās izdevumus pašas. Turklāt saskaņā ar Reglamenta 184. panta 4. punktu Tiesa var nolemt, ka tad, ja persona, kas iestājusies lietā pirmajā instancē un kas pati nav iesniegusi apelācijas sūdzību, ir piedalījusies tiesvedības Tiesā rakstveida vai mutvārdu daļā, šī persona savus tiesāšanās izdevumus sedz pati.
- 75 Komisija, kura pirmajā instancē bija persona, kas iestājusies lietā, un kura ir piedalījusies apelācijas lietā C-138/17 P rakstveida daļā, savus tiesāšanās izdevumus gan attiecībā uz tiesvedību pirmajā instancē, gan saistībā ar apelāciju lietā C-138/17 P sedz pati.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (pirmā palāta) nospriež:

- 1) Atcelt Eiropas Savienības Vispārējās tiesas 2017. gada 10. janvāra sprieduma *Gascogne Sack Deutschland* un *Gascogne/Eiropas Savienība* (T-577/14, EU:T:2017:1) rezolutīvās daļas 1) punktu.**

- 2) *Gascogne Sack Deutschland GmbH* un *Gascogne SA* iesniegto apelācijas sūdzību lietā C-146/17 P noraidīt.
- 3) *Gascogne Sack Deutschland GmbH* un *Gascogne SA* celto prasību, ciktāl tā ir vērsta uz to, lai panāktu atlīdzību 187 571 EUR apmērā par apgalvoto mantisko kaitējumu, kuru radījusi bankas garantijas izdevumu samaksa par laiku, kas pārsniedz lietas izspriešanas saprātīgu termiņu lietās, kurās pasludināti 2011. gada 16. novembra spriedumi *Groupe Gascogne* /Komisija (T-72/06, nav publicēts, EU:T:2011:671) un *Sachsa Verpackung*/Komisija (T-79/06, nav publicēts, EU:T:2011:674), noraidīt.
- 4) *Gascogne Sack Deutschland GmbH* un *Gascogne SA* sedz savus, kā arī atlīdzina visus Eiropas Savienības, ko pārstāv Eiropas Savienības Tiesa, tiesāšanās izdevumus saistībā ar šīm apelācijas tiesvedībām, kā arī sedz savus tiesāšanās izdevumus pirmajā instancē.
- 5) Eiropas Savienība, ko pārstāv Eiropas Savienības Tiesa, sedz savus tiesāšanās izdevumus saistībā ar tiesvedību pirmajā instancē.
- 6) Eiropas Komisija sedz savus tiesāšanās izdevumus gan pirmajā instancē, gan apelācijas tiesvedībā lietā C-138/17 P.

[Paraksti]